

FINANSTILSYNET

THE FINANCIAL SUPERVISORY
AUTHORITY OF NORWAY

Soliditetssituasjonen i finansforetak mv.

Per 31. mars 2022

DATO:
23.06.2022

Innhold

1	Hovedinntrykk	4
2	Markedsutvikling	5
3	Banker og kredittforetak	6
3.1	Soliditet	6
3.2	Likviditet	7
3.2.1	Likviditetsreserven (LCR)	7
3.2.2	Stabil finansiering (NSFR)	8
3.2.3	Finansiering	9
4	Forsikringsforetak	9
4.1	Soliditet i livsforsikringsforetak	9
4.2	Soliditet i skadeforsikringsforetak	11
5	Verdipapirforetak og forvaltningsselskap	12
5.1	Soliditet i verdipapirforetak	12
5.2	Soliditet i forvaltningsselskap	13
5.3	Konsolidert kapitaldekning	14
6	Vedlegg – regelverk og metodikk	15
6.1	Banker og kredittforetak	15
6.1.1	Soliditet	15
6.1.2	Likviditet	16
6.2	Forsikringsforetak	16
6.3	Verdipapirforetak og forvaltningsselskap	17

1 Hovedinntrykk

Alle **banker og kredittforetak** oppfylte kapitalkravet ved utgangen av første kvartal 2022. Bankenes samlede rene kjernekapitaldekning var 18,1 prosent, ned fra 18,9 prosent ved utgangen av samme kvartal i fjor. Uvektet kjernekapitalandel (leverage ratio) var 7,5 prosent, også her en nedgang fra ett år tidligere.

Likviditetsreserven (LCR) for bankene samlet var 145 prosent ved utgangen av første kvartal 2022, svakt ned fra utgangen av 2021, men fortsatt på et høyt nivå. Alle bankene og kredittforetakene oppfylte minstekravene til LCR, både på totalnivå, i norske kroner og i andre signifikante valutaer.

Andelen stabil finansiering (NSFR) for bankene samlet var 119 prosent, nær uendret de siste kvartalene. Samtlige banker hadde en NSFR på over 100 prosent. Fra andre kvartal 2022 innføres minstekravet til NSFR på 100 prosent i Norge.

Alle **livsforsikringsforetakene** tilfredsstilte solvens- og minstekapitalkravene per 31. mars 2022. Samlet solvens- og minstekapitaldekning var hhv. 230 og 528 prosent, en mindre nedgang fra utgangen av kvartalet før. Renteoppgangen i første kvartal bidro til at den samlede solvenskapitaldekningen uten overgangsregelen for forsikringstekniske avsetninger også var 230 prosent.

Samtlige **skadeforsikringsforetak** oppfylte solvens- og minstekapitalkravene per 31. mars 2022. Samlet solvens- og minstekapitaldekning var hhv. 209 og 535 prosent, en nedgang fra utgangen av kvartalet før.

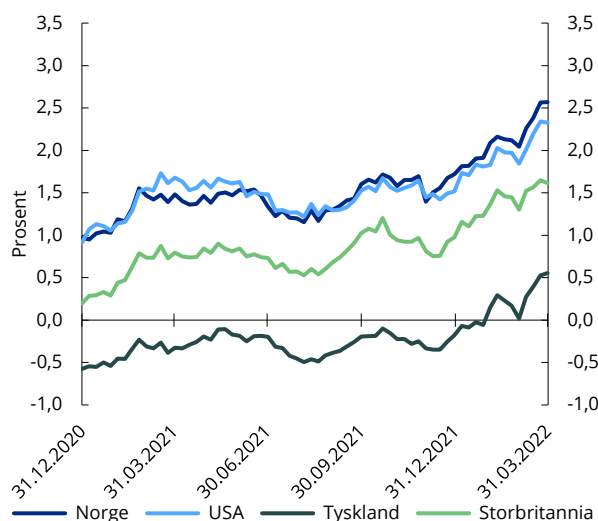
Alle **verdipapirforetak** oppfylte kravet til ansvarlig kapital per 31. mars 2022. Ved utgangen av kvartalet var samlet kapitaldekning for verdipapirforetak med tillatelse til å yte minst en av tjenestene egenhandel, garantistillelse og/eller drift av multilateral eller organisert handelsfasilitet 16,6 prosent, noe ned fra samme periode året før. For verdipapirforetak uten tillatelse til noen av nevnte tjenester var samlet kapitaldekning 16,3 prosent, også noe ned fra samme periode året før.

Samtlige **forvaltningsselskap** (med individuell porteføljeforvaltning) oppfylte krav til ansvarlig kapital per 31. mars 2022. Den samlede kapitaldekningen i foretakene var godt over minstekravene. Ved utgangen av kvartalet var samlet kapitaldekning 44 prosent for forvaltningsselskapene med individuell porteføljeforvaltning, en økning på 7 prosentpoeng fra samme periode året før. Forvaltningsselskapene uten individuell porteføljeforvaltning rapporterer kun halvårlig og dermed ikke med i denne utgaven av rapporten.

2 Markedsutvikling

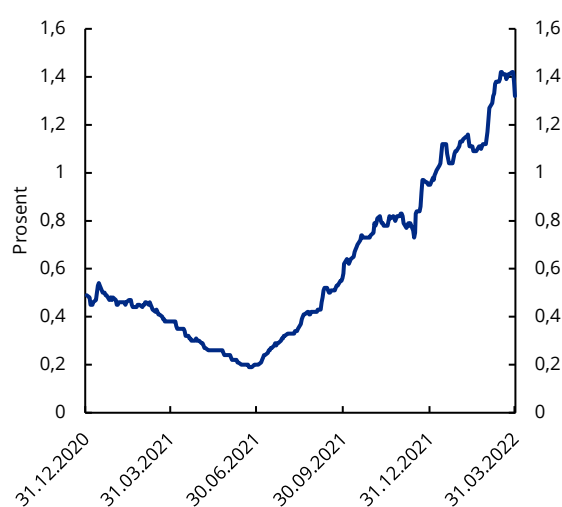
- Den norske tiårige statsobligasjonsrenten og pengemarkedsrenten, målt ved 3-måneders NIBOR, økte betydelig i første kvartal 2022, se figur 2.1 og 2.2.
- Nedgang preget flere av verdens aksjebørser i første kvartal 2022, se figur 2.3. Det norske aksjemarkedet, som er tungt eksponert mot energisektoren, steg i kvartalet.
- Risikopåslagene for bankobligasjoner økte betydelig i første kvartal 2022. Etter en nedgang i april har påslagene økt igjen, se figur 2.4.

Figur 2.1 Rente på 10-årige statsobligasjoner

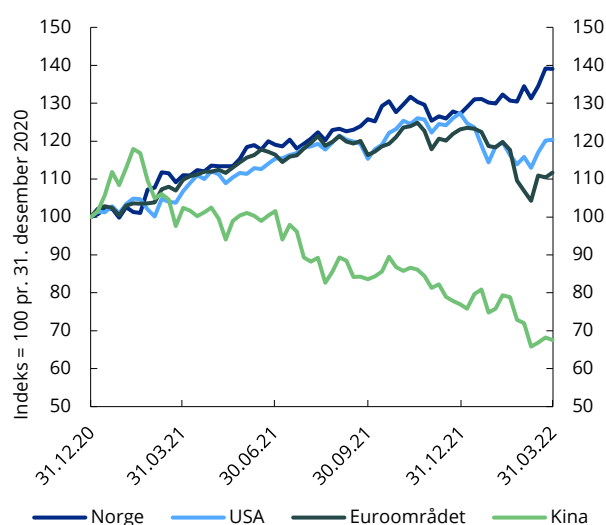
Kilde: Refinitiv. Siste observasjonsdato: 31.03.22

Figur 2.2 Pengemarkedsrente (3 mnd. NIBOR)

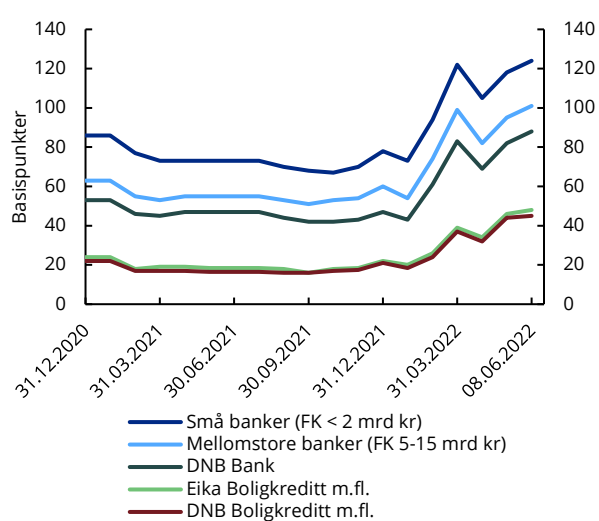
Kilde: Thomson Reuters. Siste observasjonsdato: 31.03.22

Figur 2.3 Aksjeindekser (MSCI) for utvalgte områder

Kilde: Refinitiv. Siste observasjonsdato: 31.03.22

Figur 2.4 Risikopåslag for seniorobligasjoner og OMF, 5 år over 3 mnd. NIBOR

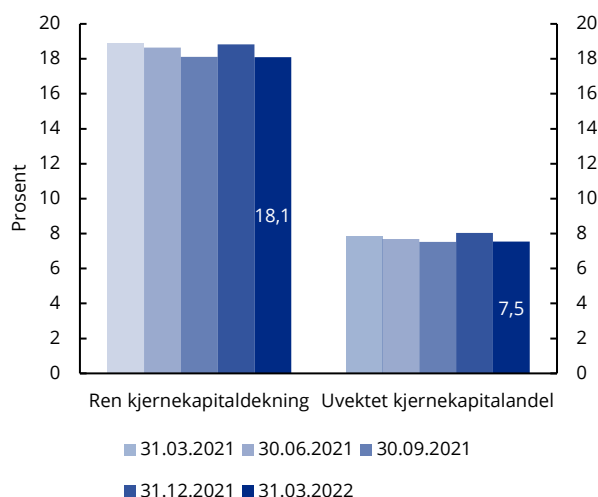
Kilde: DNB Markets. Siste observasjonsdato: 08.06.22

3 Banker og kredittforetak

3.1 Soliditet

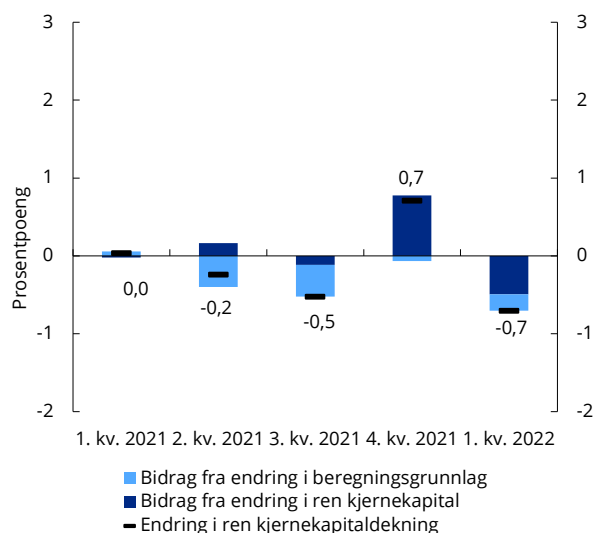
- Alle banker og kredittforetak oppfylte kapitalkrav ved utgangen av første kvartal 2022.
- Bankenes samlede rene kjernekapitaldekning, beregnet som vektet gjennomsnitt, var 18,1 prosent, se figur 3.1. Reduksjonen fra det historisk høye nivået ett år tidligere skyldes i hovedsak DNBs oppkjøp av Sbanken. Utviklingen i ren kjernekapitaldekning gjennom regnskapsåret påvirkes av at et flertall av bankene ikke inkluderer delårsresultatet i kapitalrapporteringen.
- Både økt beregningsgrunnlag og en reduksjon i ren kjernekapital bidro til lavere ren kjernekapitaldekning i første kvartal 2022, se figur 3.2.
- Bankenes samlede uvektede kjernekapitalandel ble redusert med 0,5 prosentpoeng, ned til 7,5 prosent ved utgangen av første kvartal. Dette forklares også i stor grad av DNBs oppkjøp av Sbanken.
- Både bankenes risikovektede beregningsgrunnlag og eksponeringer før risikovekter (eksponeringsmålet, som er nevneren i uvektet kjernekapitalandel) økte i første kvartal 2022, se figur 3.3. Eksponeringsmålet økte mer enn beregningsgrunnlaget.
- Bankene hadde god margin til kapitalkravet (inkludert Pilar 2-krav), se figur 3.4. Medianavstanden til kapitalkravet var 6,2 prosentpoeng. To banker hadde en margin på under 2 prosentpoeng.
- Kredittforetakenes samlede rene kjernekapitaldekning var 20,4 prosent, en reduksjon på 1,6 prosentpoeng sammenlignet med utgangen av første kvartal 2021. Kredittforetakenes uvektede kjernekapitalandel var 5,4 prosent, noe lavere enn året før.

Figur 3.1 Ren kjernekapitaldekning og uvektet kjernekapitalandel i norske banker/bankkonsern

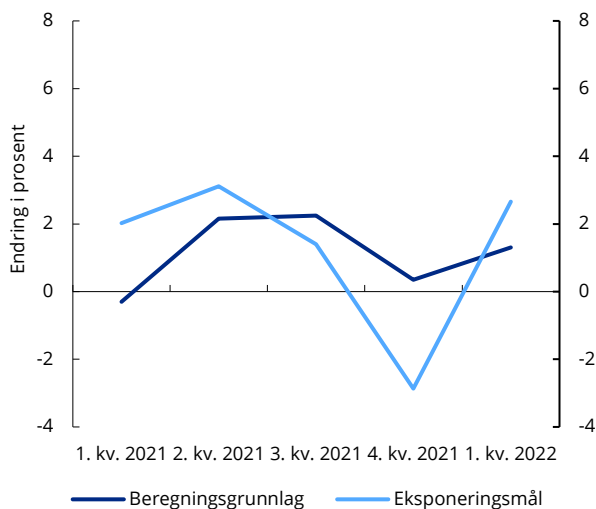
Kilde: Finanstilsynet

Figur 3.2 Endringer i ren kjernekapitaldekning i samtlige banker/bankkonsern (dekomponert)

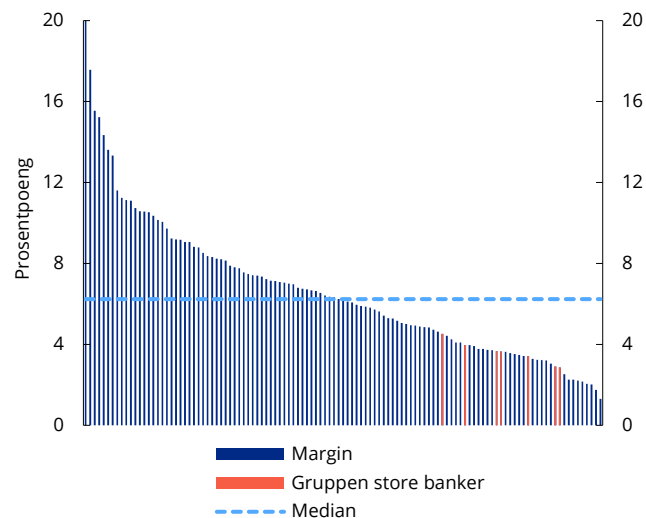
Kilde: Finanstilsynet

Figur 3.3 Risikovektet beregningsgrunnlag og eksponeringsmål* i norske banker/bankkonsern

Note: * Eksponeringer før risikovekting. Nevneren i uvektet kjernekapitalandel
Kilde: Finanstilsynet

Figur 3.4 Bankenes margin til kapitalkravet per 31. mars 2022*

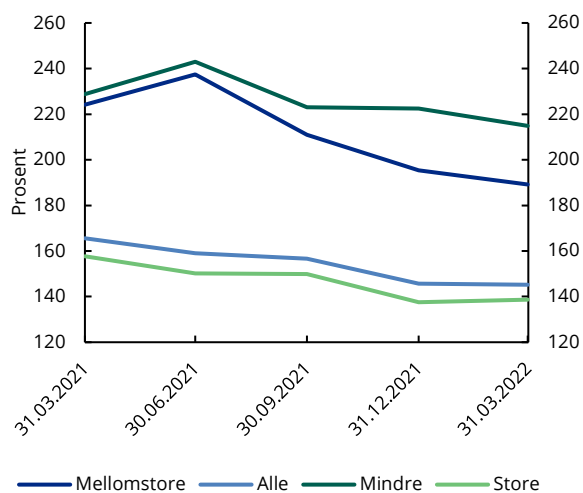
Note: * Krav til ren kjernekapital, inklusiv Pilar 2-krav. Én ekstremverdi er utelatt fra figuren med en margin på 357 prosentpoeng.
Kilde: Finanstilsynet

3.2 Likviditet

3.2.1 Likviditetsreserven (LCR)

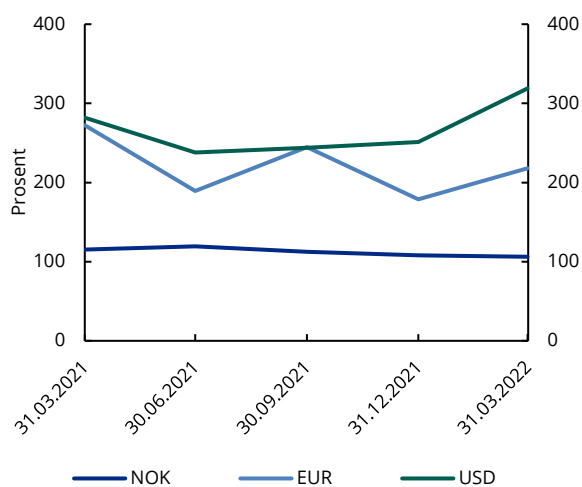
- Likviditetsreserven (LCR) for bankene samlet sett var 145 prosent ved utgangen av første kvartal 2022, ett prosentpoeng lavere enn ved utgangen av 2021, se figur 3.5.
- De mellomstore og mindre bankene reduserte sin LCR, mens de store bankene samlet sett hadde en liten økning i LCR siste kvartal, se figur 3.5.
- Alle foretak oppfylte minstekravet til total-LCR.
- Alle foretak som er omfattet av krav til LCR i NOK og andre signifikante valutaer oppfylte disse kravene.

Figur 3.5 Total-LCR, vektet gjennomsnitt

Kilde: Finanstilsynet

Figur 3.6 LCR utvalgte signifikante valutaer, alle banker, vektet gjennomsnitt

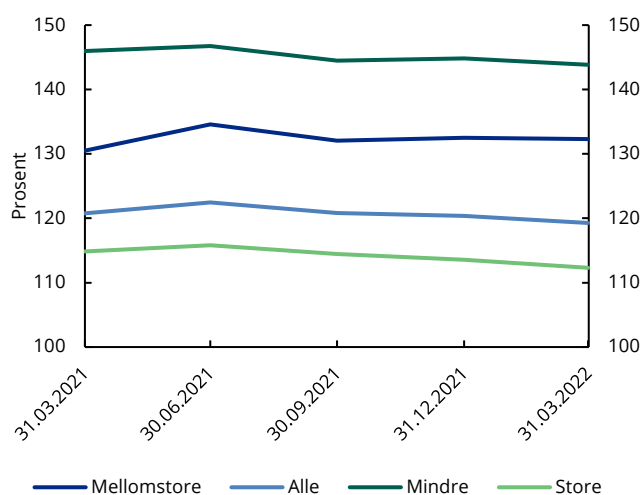

Kilde: Finanstilsynet

3.2.2 Stabil finansiering (NSFR)

- Andelen stabil finansiering (NSFR) for bankene samlet har endret seg lite de seneste kvartalene og var 119 prosent ved utgangen av første kvartal 2022, se figur 3.7.
- Alle bankene hadde en total-NSFR over 100 prosent.
- Minstekravet til NSFR på 100 prosent, som følger av endringene av CRR/CRD IV (CRR 2/CRD 5), trer i kraft i Norge fra andre kvartal 2022.

Figur 3.7 Total-NSFR, vektet gjennomsnitt

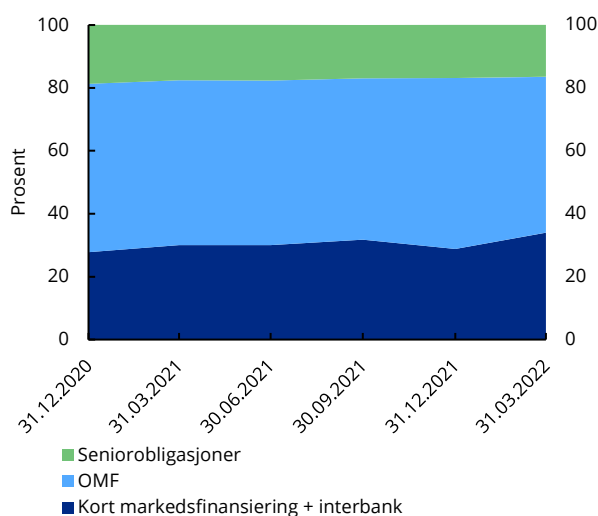

Kilde: Finanstilsynet

3.2.3 Finansiering

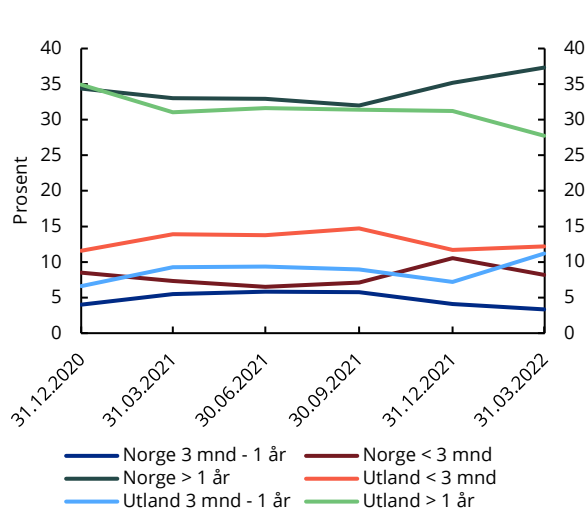
- Andelen kort markedsfinansiering og interbankgjeld har økt fra 29 prosent ved utgangen av 2021 til 34 prosent ved utgangen av første kvartal 2022, se figur 3.8.
- Finansiering med løpetid over ett år utgjør fortsatt den største andelen av finansieringen. Finansiering fra Norge med løpetid over ett år har økt siste kvartal, mens finansiering fra utlandet med løpetid over ett år er redusert. Markedsfinansiering med løpetid under ett år fra Norge er redusert siste kvartal, mens kort finansiering fra utlandet har økt. Det er finansiering med løpetid mellom tre måneder og ett år som står for økningen, se figur 3.9.

Figur 3.8 Utvikling i markedsfinansiering, etter type finansiering

Kilde: Finanstilsynet

Figur 3.9 Utvikling i markedsfinansiering etter løpetid og innland/utland

Kilde: Finanstilsynet

4 Forsikringsforetak

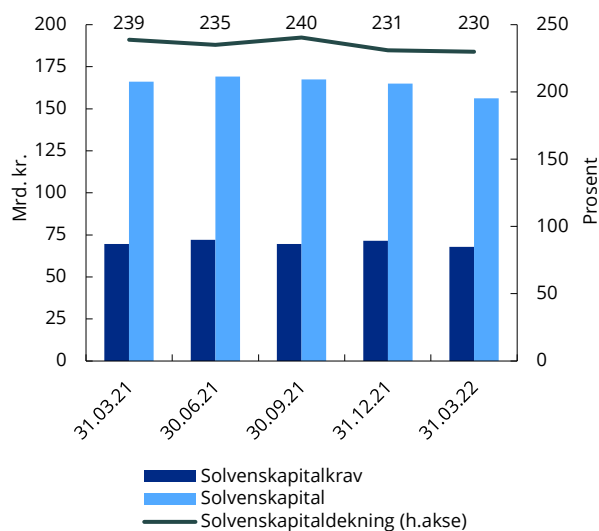
4.1 Soliditet i livsforsikringsforetak

- Solvenskapitaldekningen for livsforsikringsforetakene samlet var 230 prosent per 31. mars 2022, en mindre nedgang fra utgangen av forrige kvartal, se figur 4.1.
- Reduksjonen i solvenskapitaldekningen til livsforsikringsforetakene har sammenheng med at samlet solvenskapital hadde en høyere prosentvis nedgang enn solvenskapitalkravet. Den betydelige renteoppgangen, nedgangen i aksjemarkedene samt økte kredittrisikopremier på obligasjonsinvesteringene bidro til at solvenskapitalen ble vesentlig redusert i perioden. Dette ble i noen grad motvirket av at renteoppgangen også bidro til lavere verdi av forsikringsforpliktelsene og til redusert solvenskapitalkrav, som isolert sett hadde positiv effekt på foretakenes soliditet.
- Solvenskapitaldekningen uten bruk av overgangsregelen¹ for livsforsikringsforetakene samlet var 230 prosent, opp fra 216 prosent fra utgangen av forrige kvartal, se figur 4.2.

¹ Se metodevedlegget for nærmere beskrivelse av overgangsregelen.

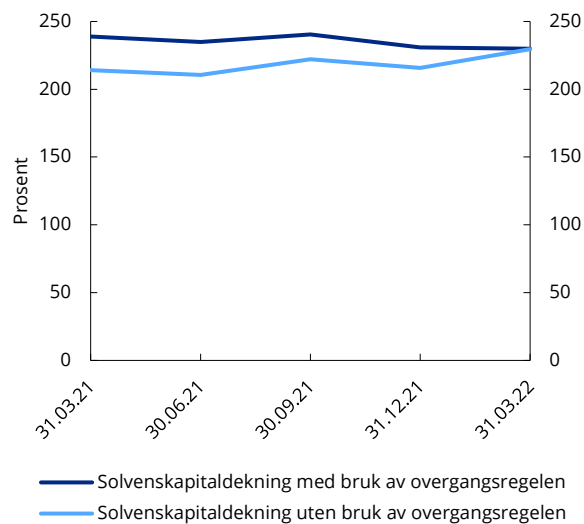
- Økt rentenivå i første kvartal bidro til at effekten av overgangsregelen ble betydelig redusert.
- Minstekapitaldekningen for livsforsikringsforetakene samlet var 528 prosent, en marginal nedgang fra utgangen av forrige kvartal, se figur 4.3.

Figur 4.1 Solvenskapitaldekning i livsforsikringsforetakene samlet

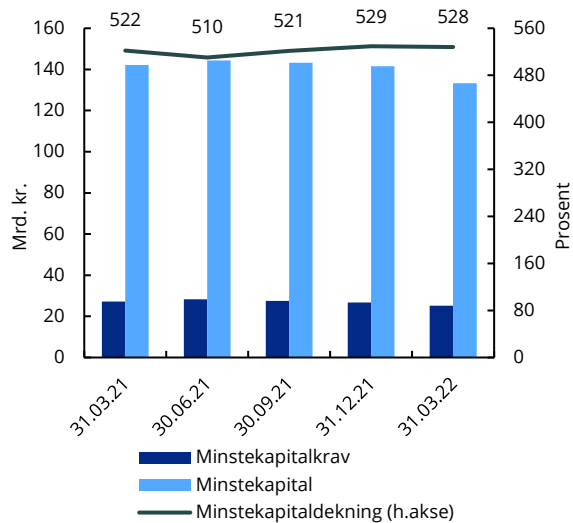
Kilde: Finanstilsynet

Figur 4.2 Solvenskapitaldekning uten bruk av overgangsregelen i livsforsikringsforetakene samlet

Kilde: Finanstilsynet

Figur 4.3 Minstekapitaldekning i livsforsikringsforetakene samlet

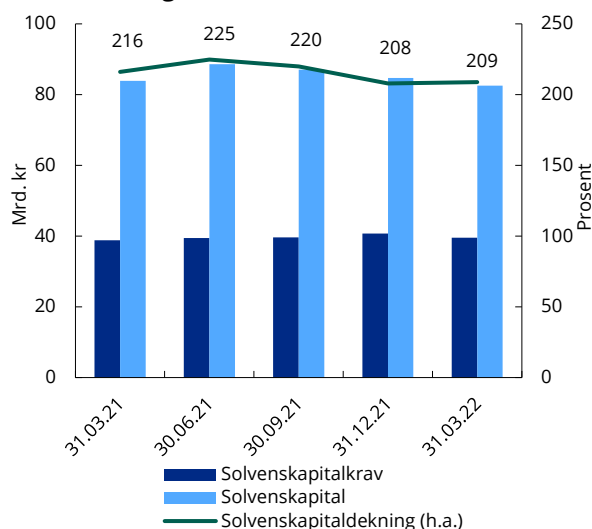

Kilde: Finanstilsynet

4.2 Soliditet i skadeforsikringsforetak²

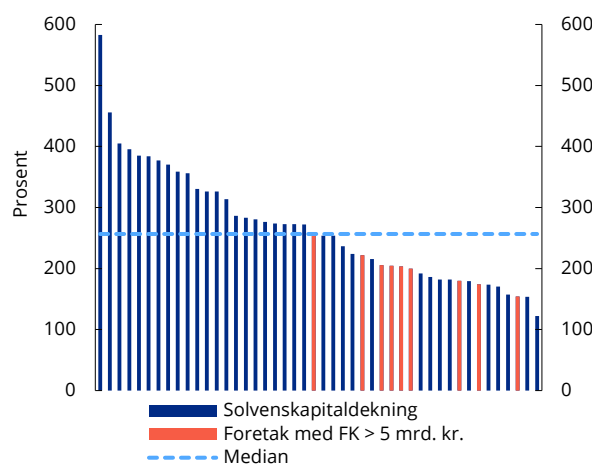
- Solvenskapitaldekningen for skadeforsikringsforetakene samlet økte marginalt til 209 prosent per 31. mars 2022, se figur 4.4. Det skyldes at den prosentvise nedgangen i solvenskapitalkravet var større enn reduksjonen i solvenskapitalen.
- Alle skadeforsikringsforetakene oppfylte solvenskapitalkravet. Det var 14 foretak som hadde under 200 i solvenskapitaldekning, se figur 4.5.
- For skadeforsikringsforetakene samlet økte minstekapitaldekningen til 535 prosent per 31. mars 2022, se figur 4.6. Alle skadeforsikringsforetakene oppfylte minstekapitalkravet.

Figur 4.4 Solvenskapitaldekning i skadeforsikringsforetakene samlet

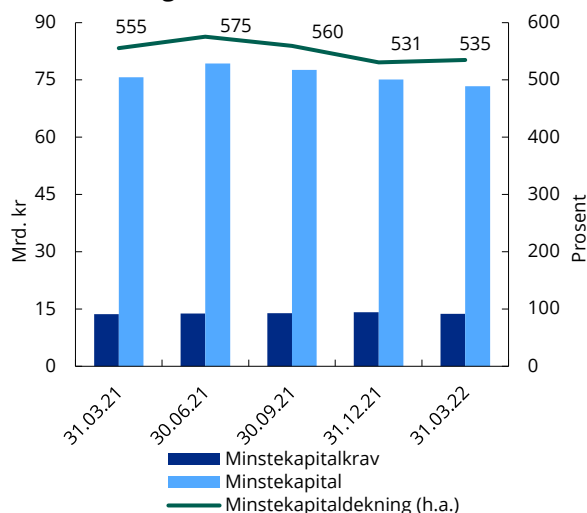
Kilde: Finanstilsynet

Figur 4.5 Solvenskapitaldekning for skadeforsikringsforetakene

Kilde: Finanstilsynet

Figur 4.6 Minstekapitaldekning i skadeforsikringsforetakene samlet

Kilde: Finanstilsynet

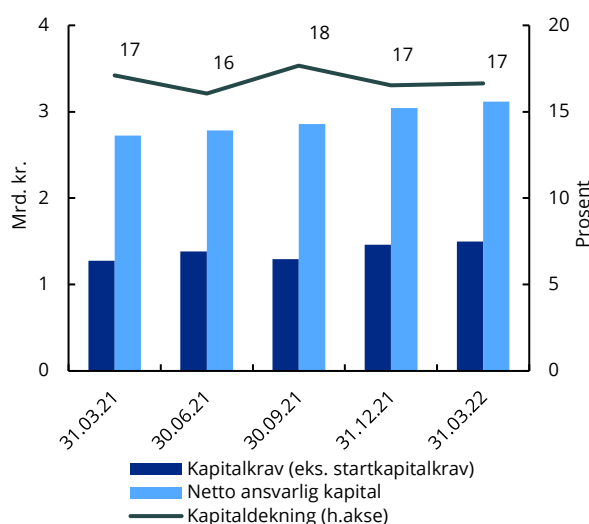
² Assuranceforeningen Gard, Assuranceforeningen Skuld og Gard M&E Insurance (Europe) AS har avvikende regnskapsår og er utelatt fra omtalen i denne rapporten.

5 Verdipapirforetak og forvaltningsselskap

5.1 Soliditet i verdipapirforetak

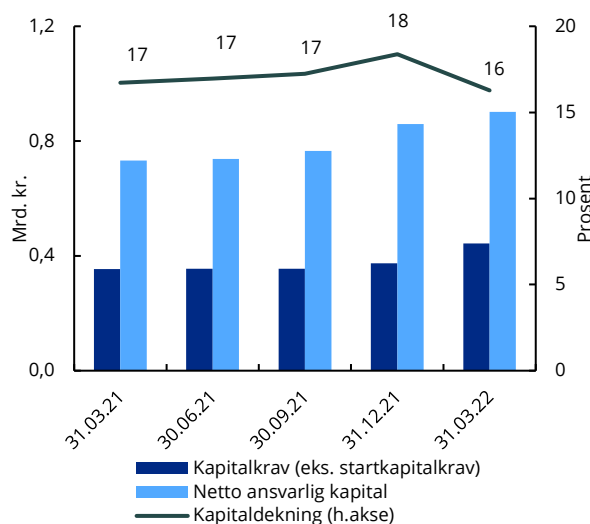
- Det var totalt 80 verdipapirforetak ved utgangen av første kvartal 2022. Det skilles mellom verdipapirforetak med tillatelse til å yte minst en av investeringstjenestene egenhandel (tjeneste 3), garantistillelse ved emisjoner (tjeneste 6), drift av multilateral handelsfasilitet (tjeneste 8) eller drift av organisert handelsfasilitet (tjeneste 9)³, og foretak uten slike tillatelser.
- Samlet kapitaldekning for verdipapirforetak med tillatelse til egenhandel, garantistillelse og/eller drift av handelsfasilitet var 16,6 prosent ved utgangen av første kvartal 2022, ned et halvt prosentpoeng fra utgangen av første kvartal året før, se figur 5.1.
- Samlet kapitaldekning for øvrige verdipapirforetak (uten tillatelse til de nevnte tjenestene) var 16,3 prosent ved utgangen av første kvartal 2022, 0,4 prosentpoeng lavere enn ved utgangen av samme kvartal året før, se figur 5.2.

Figur 5.1 Samlet kapitaldekning verdipapirforetak med tjeneste 3, 6, 8 eller 9.

Kilde: Finanstilsynet

Figur 5.2 Samlet kapitaldekning øvrige verdipapirforetak (uten tjeneste 3, 6, 8 eller 9)

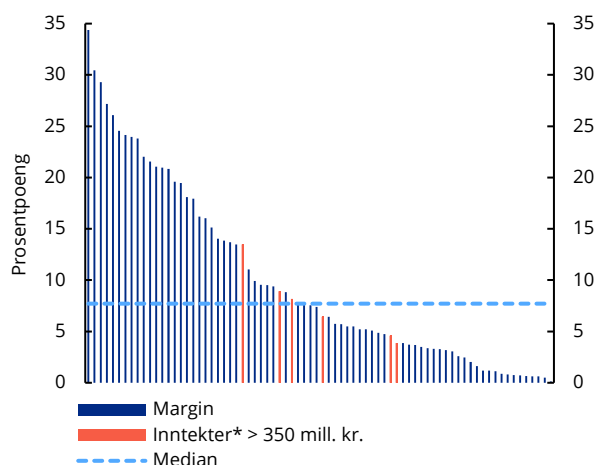

Kilde: Finanstilsynet

- 13 verdipapirforetak hadde under to prosentpoeng margin til kapitalkravet, hvorav minstemarginen var 0,12 prosentpoeng, se figur 5.3. Medianmarginen var 7,7 prosentpoeng.

³ Ingen norske verdipapirforetak har tillatelse fra Finanstilsynet til å yte tjeneste 8 eller 9. Oslo Børs har tillatelse til tjeneste 8 i medhold av verdipapirhandelloven §9-8. Det er flere utenlandske verdipapirforetak som har meldt grensekryssende virksomhet av tjeneste 8 og 9. Videre har 11 norske verdipapirforetak tillatelse til å yte tjeneste 3 og/eller 6.

Figur 5.3 Verdpapirforetakenes margin til kapitalkravet

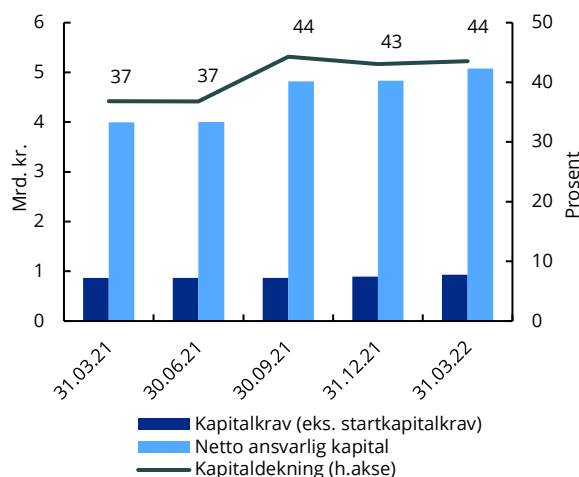
Note: Inntekter er fra ytelse av investerings- og tilleggstenester per 31.12.2021. 4 observasjoner over 45 prosentpoeng er ekskludert. Alle disse har inntekter under terskelen på 350 mill. kr.

Kilde: Finanstilsynet

5.2 Soliditet i forvaltningsselskap

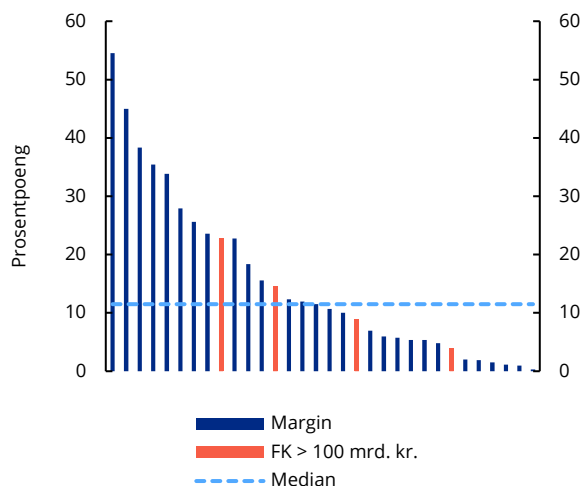
- Ved utgangen av kvartalet var det totalt 33 forvaltningsselskap med individuell porteføljeforvaltning⁴.
- Samlet kapitaldekning for forvaltningsselskap med individuell porteføljeforvaltning har økt med hele 7 prosentpoeng fra utgangen av første kvartal i 2021, se figur 5.4.
- Fem forvaltningsselskap hadde under to prosentpoeng margin til kapitalkravet, hvorav minstemarginen var 0,3 prosentpoeng, se figur 5.5. Medianmarginen var 11,5 prosentpoeng.

Figur 5.4 Samlet kapitaldekning forvaltnings-selskap med individuell porteføljeforvaltning

Kilde: Finanstilsynet

Figur 5.5 Forvaltningsselskapenes margin til kapitalkravet

Note: En observasjon over 60 prosentpoeng er ekskludert, fra et foretak med forvaltningskapital over 100 mrd. kr. per 31.03.2021.

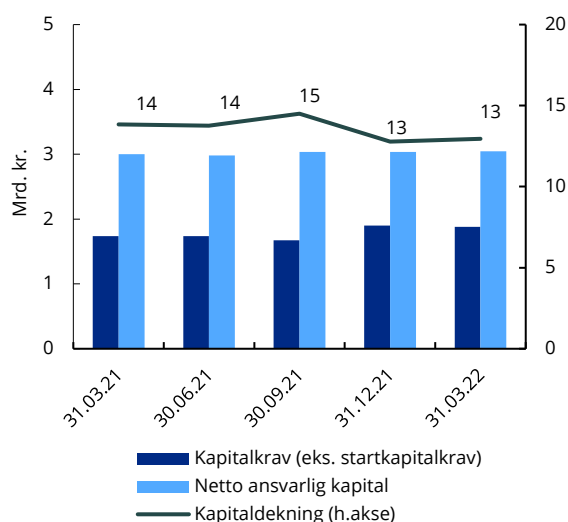
Kilde: Finanstilsynet

⁴ Det skilles mellom forvaltningsselskap som har tillatelse til å yte individuell porteføljeforvaltning og forvaltningsselskap uten slik tillatelse. Forvaltningsselskap uten tillatelse til å yte individuell porteføljeforvaltning rapporterer kapitaldekning kun per 30. juni og 31. desember og er følgelig ikke omtalt i denne rapporten.

5.3 Konsolidert kapitaldekning

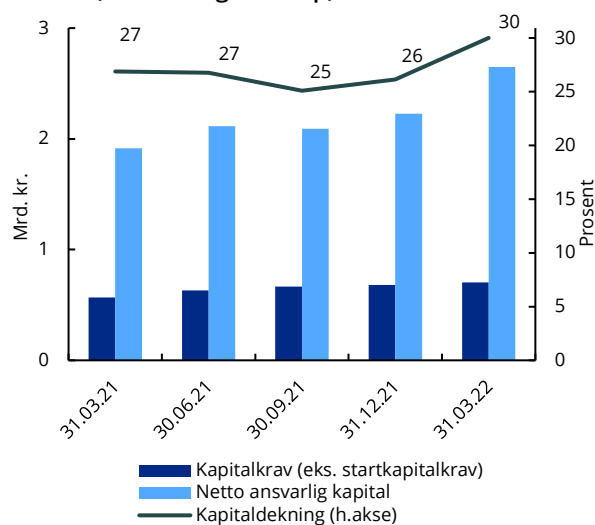
- Ved utgangen av første kvartal 2022 var det totalt 32 foretak som rapporterte konsolidert kapitaldekningsoppgave, hvorav 7 foretak er relatert til forvaltningsselskap og 18 foretak er relatert til verdipapirforetak.
- Samlet kapitaldekning hos konsoliderte foretak som er tilknyttet verdipapirforetak, har det siste året ligget mellom 13 og 15 prosent, se figur 5.6. Nivået ligger ett prosentpoeng lavere enn for et år siden.
- Samlet kapitaldekning har variert noe mer i gruppen av konsoliderte foretak som er tilknyttet forvaltningsselskap, se figur 5.7. Fra utgangen av første kvartal 2021 til utgangen av første kvartal 2022, har samlet kapitaldekning økt med 3 prosentpoeng, i hovedsak som følge av økt ansvarlig kapital.

Figur 5.6 Samlet kapitaldekning konsoliderte foretak (verdipapirforetak)

Kilde: Finanstilsynet

Figur 5.7 Samlet kapitaldekning konsoliderte foretak (forvaltningsselskap)

Kilde: Finanstilsynet

6 Vedlegg – regelverk og metodikk

6.1 Banker og kredittforetak

6.1.1 Soliditet

Ren kjernekapitaldekning

Ren kjernekapital (Common Equity Tier 1) består av innskutt og opptjent egenkapital. Som rene kjernekapitalinstrumenter regnes aksjer, egenkapitalbevis og medlemsinnskudd godkjent av Finanstilsynet. Ren kjernekapitaldekning er ren kjernekapital som andel av det risikovektede beregningsgrunnlaget.

Pilar 1-krav

Pilar 1 er minimums- og bufferkrav til ansvarlig kapital som gjelder alle foretak. Det innebærer at foretakene til enhver tid skal ha en ren kjernekapitaldekning på 4,5 prosent av foretakets beregningsgrunnlag. Kjernekapitaldekningen og total kapitaldekning skal henholdsvis være minst 6 prosent og 8 prosent av beregningsgrunnlaget.

I tillegg til minstekravene til ansvarlig kapital skal foretakene ha kapitalbuffer bestående av ren kjernekapital. Foretakene skal ha en bevaringsbuffer på 2,5 prosent, systemrisikobuffer på 3-4,5⁵ prosent og motsyklisk kapitalbuffer på 0-2,5⁶ prosent av beregningsgrunnlaget. I tillegg kommer en buffer for systemviktige foretak, som er 1,0 prosent for Kommunalbanken og 2,0 prosent for foretak i DNB-konsernet.

Pilar 2-krav

Pilar 2 i kapitaldekningsregelverket krever at foretakene gjennomfører en intern kapitalvurderingsprosess (Internal Capital Adequacy Assessment Process – ICAAP) for å ta stilling til kapitalbehov. Pilar 2-kravet er påslag i kapitalkrav for foretaksspesifikk risiko som ikke er tilstrekkelig dekket av kravene i Pilar 1, og kravet skal dekkes av ren kjernekapital.

Uvektet kjernekapitalandel

Uvektet kjernekapitalandel er krav til kjernekapital⁷ som andel av foretakenes eksponeringer før risikovekting. Det vil si et kapitalmål dividert på et uvektet eksponeringsmål. Kapitalmålet består av kjernekapital, og eksponeringsmålet omfatter samtlige balanseførte poster og ikke-balanseførte poster beregnet uten risikovekting.

Det følger av CRR/CRD IV-forskriften at foretakene skal ha en uvektet kjernekapitalandel på 3 prosent. Alle banker skal i tillegg ha en uvektet kjernekapitalandelsbuffer på minst 2 prosent. Systemviktige banker skal utover dette ha en uvektet kjernekapitalandelsbuffer på minst 1 prosent.

⁵ For systemviktige foretak og foretak som benytter AIRB-metoden er kravet 4,5 prosent for norske engasjementer. For andre foretak er kravet 3,0 prosent.

⁶ Gjeldende krav er 1,0 prosent for norske engasjementer

⁷ Ren kjernekapital og annen godkjent kjernekapital. Annen godkjent kjernekapital består av hybridkapital/fondsobligasjoner.

6.1.2 Likviditet

Likviditetsregelverket stiller en rekke krav til foretakenes likviditetsrisiko. Det foreligger minimumskrav om at banker og kredittforetak skal ha en tilstrekkelig likviditetsreserve til å dekke likviditetsutgang i en stressituasjon.

LCR

Likviditetsreserven (LCR) måler størrelsen på foretakenes likvide eiendeler dividert med netto likviditetsutgang 30 dager frem i tid gitt en stressituasjon i penge- og kapitalmarkedene. Minimumskravet er at foretakene til enhver tid skal ha en LCR på minst 100 prosent på totalnivå for alle valutaer. Det innebærer at foretakenes likvide eiendeler minst skal tilsvare netto likviditetsutgang i en stressituasjon. Kravet gjelder både på konsolidert og ikke-konsolidert nivå.

Det stilles også krav til LCR i hver signifikante valuta, med unntak av norske kroner, på minst 100 prosent. Minimumskravet til LCR i norske kroner for foretak som har euro eller amerikanske dollar som signifikant valuta er på minst 50 prosent. For øvrige foretak er det ikke fastsatt minstekrav til LCR i norske kroner.

NSFR

Stabil og langsiktig finansiering er målt ved Net Stable Funding Ratio (NSFR). NSFR er tilgjengelig stabil finansiering dividert med nødvendig stabil finansiering, og gjenspeiler hele institusjonens balanse. I den reviderte kapitalkravsforordningen (CRR2) inngår et minstekrav for NSFR på 100 prosent. Minstekravet trer i kraft i Norge i andre kvartal 2022.

6.2 Forsikringsforetak

Solvens II-regelverket stiller krav om at forsikringsforetak til enhver tid må ha ansvarlig kapital som minst er tilstrekkelig til å dekke et solvenskapitalkrav (SCR) og et minstekapitalkrav (MCR). I denne rapporten er dette referert til som henholdsvis solvenskapital og minstekapital. Et foretak er i brudd med kapitalkravene dersom den ansvarlige kapitalen er lavere enn enten solvenskapitalkravet eller minstekapitalkravet (eller begge), dvs. dersom solvenskapitaldekningen eller minstekapitaldekningen er under 100 prosent.

Solvenskapitalkrav

Solvenskapitalkravet avhenger av risikoen knyttet til investeringene og forsikringsforpliktelsene til forsikringsforetaket og er utformet for å sikre at forsikringsforetaket har en finansiell buffer utover de forsikringstekniske avsetningene. Solvenskapitalkravet skal dekke risikoen for tap av foretakets ansvarlige kapital og ved beregningen skal all kvantifiserbar tapsrisiko knyttet til forsikringsforetakets samlede virksomhet tas i betraktning. Det skal beregnes slik at sannsynligheten er 99,5 prosent for at samlet tap, herunder forsikringsmessig og finansielt tap, over en periode på 12 måneder ikke overstiger det beregnede kapitalkravet.

Minstekapitalkrav

Minstekapitalkravet beregnes ved hjelp av en metode som er vesentlig mindre risikosensitiv enn beregningen av solvenskapitalkravet og det skal beregnes slik at sannsynligheten er 85 prosent for at samlet tap over en periode på 12 måneder ikke overstiger det beregnede kapitalkravet. Det er fastsatt en nedre og en øvre grense for minstekapitalkravet, slik at minstekapitalkravet ikke kan utgjøre mindre enn 25 prosent av solvenskapitalkravet eller mer enn 45 prosent av solvenskapitalkravet. I tillegg er det fastsatt et nominelt

minstekrav som foretaket er pålagt å oppfylle. Det innebærer at minstekapitalkravet likevel kan bli større enn solvenskapitalkravet for enkelte (mindre) foretak.

Overgangsregler

Gjennom Omnibus II-direktivet er det åpnet for flere permanente tiltak og overgangsordninger som særlig er rettet mot livsforsikringsforetak med langsiktige garantier. Av størst betydning for norske livsforsikringsforetak er overgangsregelen for forsikringstekniske avsetninger. Regelen gir rom for å redusere de forsikringstekniske avsetningene tilsvarende en andel av differansen mellom forsikringstekniske avsetninger beregnet etter Solvens II-regelverket og forsikringstekniske avsetninger beregnet etter solvensmarginregelverket som var gjeldende frem til utgangen av 2015 (Solvens I). Overgangsregelen innebærer at en eventuell økning i verdien av forsikringsforpliktelsene ved overgangen til Solvens II fases inn lineært over en periode på 16 år, fra 2016 til 2032.

6.3 Verdipapirforetak og forvaltningsselskap

Verdipapirforetak

Kapitalkrav for verdipapirforetak følger av det europeiske kapitalkravsregelverket CRD IV/CRR. På grunn av måten kapitaldekningsregelverket for verdipapirforetak er innrettet, er det naturlig å dele dem inn i to grupper. Foretak med tillatelse til å yte minst en av investeringstjenestene egenhandel, garantistillelse ved emisjoner, drift av multilateral handelsfasilitet og drift av organisert handelsfasilitet, jf. verdipapirhandelloven § 2-1 (1) nr. 3, 6, 8 og 9, og foretak uten slike tillatelser.

Førstnevnte gruppe foretak er underlagt et startkapitalkrav på 730 000 euro og et samlet kapitalkrav på 8 prosent av beregningsgrunnlaget for kreditt-, markeds- og operasjonell risiko på lik linje med banker. Sistnevnte gruppe foretak er underlagt et startkapitalkrav på 125 000 eller 50 000 euro (avhengig av om de har tillatelse til å håndtere klientmidler eller ikke) og det største av et samlet kapitalkrav på 8 prosent av beregningsgrunnlaget for kreditt- og markedsrisiko og 25 prosent av foretakets faste kostnader.

Forvaltningsselskap for verdipapirfond og AIF-forvaltere (fondsforvaltere)

Fondsforvaltere kan deles inn i to grupper med ulike krav til ansvarlig kapital: Forvaltere av fond med tillatelse til å yte individuell porteføljeforvaltning, jf. verdipapirhandelloven § 2-1 (1) nr. 4, og forvaltere av fond uten slik tillatelse.

Førstnevnte gruppe foretak er i tillegg til kravene som følger av verdipapirfondloven og/eller AIF-loven (m/forskrifter) omfattet av de samme kapitalkravene som gjelder for verdipapirforetak uten tillatelse til å yte investeringstjenestene egenhandel, garantistillelse ved emisjoner, drift av multilateral handelsfasilitet og drift av organisert handelsfasilitet, dvs. det største av et samlet kapitalkrav på 8 prosent av beregningsgrunnlaget for kreditt- og markedsrisiko og 25 prosent av foretakets faste kostnader.

Foretak uten tillatelse til å yte individuell porteføljeforvaltning rapporterer ansvarlig kapital kun per 30. juni og 31. desember. Disse foretakene har et startkapitalkrav og et kapitalkrav på 25 prosent av foretakets faste kostnader.

Konsolidert kapitaldekning

Foretakene som er omfattet av krav til ansvarlig kapital på konsolidert nivå på verdipapirirområdet er morselskap til ett eller flere av foretakene som inngår i kapittel 5.1 og 5.2 i denne rapporten, samt foretak i nevnte kapitler som har eierandel på 20 prosent eller mer i annet foretak. Foretak som har felles ledelse, må også rapportere konsolidert.

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]